

ΠΗΓΗ 2

Η ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο κύλινδρος του Κύρου (539 π.Χ.)

Το 539 π.Χ., ο Κύρος ο Μέγας, ο πρώτος βασιλιάς της Περσίας (το σημερινό Ιράν) κατέκτησε την αρχαία πόλη της Βαβυλώνας (σήμερα στο Ιράκ). Οι αποφάσεις του Κύρου, που καταγράφηκαν σε ένα κύλινδρο ο οποίος έχει διασωθεί έως σήμερα, είναι εξαιρετικά σημαντικές για την ανθρωπότητα και θεωρούνται ο πρώτος χάρτης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο. Ο Κύρος ελευθέρωσε τους σκλάβους, διακήρυξε ότι όλοι οι άνθρωποι είχαν το δικαίωμα να επιλέξουν την θρησκεία τους και καθιέρωσε, μεταξύ άλλων, τη φυλετική ισότητα.

Η Μάγκνα Χάρτα (1215)

Το 1215, αφού ο βασιλιάς Ιωάννης της Αγγλίας παραβίασε ορισμένους αρχαίους νόμους και έθιμα που αποτελούσαν έως τότε τη βάση για τη διακυβέρνηση της Αγγλίας, μερικοί από τους υπηκόους του τον ανάγκασαν να υπογράψει τη Μάγκνα Χάρτα, ένα έγγραφο που τον εξανάγκαζε να σέβεται ορισμένα δικαιώματα. Μεταξύ αυτών ήταν το δικαίωμα της εκκλησίας να μην υφίσταται κυβερνητικές επεμβάσεις, το δικαίωμα όλων των ελεύθερων πολιτών να διατηρούν και να κληρονομούν περιουσία και να προστατεύονται από την υπερβολική φορολογία. Θέσπιζε το δικαίωμα για τις χήρες να επιλέγουν να μην ξαναπαντρευτούν, και καθιέρωνε αρχές νόμιμων διαδικασιών και ισότητα ενώπιον του νόμου. Περιείχε επίσης διατάξεις για την απαγόρευση της δωροδοκίας και τις παραβάσεις καθήκοντος των αξιωματούχων.

Η Αναφορά Δικαίου (1628)

Η Αναφορά Δικαίου δημιουργήθηκε το 1628 από το Αγγλικό Κοινοβούλιο και στάλθηκε στον βασιλιά Κάρολο τον Α΄ ως δήλωση πολιτικών ελευθεριών. Η άρνηση του Κοινοβουλίου να χρηματοδοτήσει την αντιδημοτική εξωτερική πολιτική του βασιλιά ήταν η αιτία που οδήγησε την κυβέρνησή του να αποσπάσει εξαναγκαστικά δάνεια και να στρατωνίσει τα στρατεύματα στα σπίτια των υπηκόων ως μέτρα οικονομίας. Οι αυθαίρετες συλλήψεις και οι φυλακίσεις όσων αντιτίθονταν σε αυτές τις πολιτικές, είχαν προκαλέσει στο Κοινοβούλιο μια βίαιη εχθρότητα προς τον βασιλιά. Η Αναφορά Δικαίου, δημιουργήθηκε από τον Σερ Έντουαρντ Κόουκ και στηριζόταν σε τέσσερις αρχές: (1) Δεν πρέπει να επιβάλλονται φόροι χωρίς τη συναίνεση του Κοινοβουλίου, (2) Κανένας υπήκοος δεν μπορεί να φυλακίζεται χωρίς αποδείξεις (3) Κανένας στρατιώτης δεν μπορεί να στρατωνίζεται από πολίτη και (4) Ο Στρατιωτικός Νόμος δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εν καιρώ ειρήνης.

Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών (1776)

Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας που εγκρίθηκε από το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών το 1776 ήταν στην πραγματικότητα μια επίσημη αιτιολόγηση της κήρυξης ανεξαρτησίας από τη Μεγάλη Βρετανία. Η Διακήρυξη δίνει έμφαση σε δύο θέματα: τα ατομικά δικαιώματα και το δικαίωμα στην επανάσταση. Αυτές οι ιδέες υποστηρίχτηκαν ευρύτατα από τους Αμερικανούς και διαδόθηκαν διεθνώς, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τη Γαλλική Επανάσταση.

Η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1791)

Το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής συντάχθηκε το 1787. Οι δέκα πρώτες τροπολογίες του Συντάγματος –η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων– τέθηκαν σε ισχύ στις 15 Δεκεμβρίου 1791, οριοθετούν τις εξουσίες της ομοσπονδιακής διακυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών και προστατεύουν τα δικαιώματα όλων των πολιτών, των κατοίκων και των επισκεπτών στην Αμερικανική επικράτεια. Η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προασπίζει την ελευθερία του λόγου, την ελευθερία στη θρησκεία, το δικαίωμα κατοχής και οπλοφορίας, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι, και το δικαίωμα της αναφοράς στις Αρχές. Επίσης, απαγορεύει την αδικαιολόγητη έρευνα και σύλληψη, τις σκληρές και ασυνήθιστες τιμωρίες και την αυτοενοχοποίηση κατόπιν πίεσης. Μεταξύ άλλων στοιχείων νομικής προστασίας, η Διακήρυξη Δικαιωμάτων απαγορεύει στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση να στερήσει από κάποιο άτομο τη ζωή, την ελευθερία ή την περιουσία του, χωρίς να ακολουθηθεί η κανονική νομική διαδικασία. Σε περιπτώσεις ομοσπονδιακών εγκλημάτων απαιτεί την παραπομπή από ανώτερο δικαστήριο για κάθε μείζον αδίκημα ή ειδικές έγκλημα, εξασφαλίζει άμεση δημόσια δίκη από ένα αμερόληπτο δικαστήριο στην περιοχή όπου διαπράχθηκε η εγκληματική πράξη και απαγορεύει τη δίωξη για αδίκημα για το οποίο ο κατηγορούμενος έχει ήδη δικαστεί.

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη (1789)

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη είχε σαν στόχο να καταργήσει την παραδοσιακή κληρονομική μοναρχία και την αντικαταστήσει με νέους θεσμούς, με βάση τις αρχές του Διαφωτισμού, ένα φιλοσοφικό κίνημα του 18ου αιώνα. Το 1789 ο λαός της Γαλλίας κατάργησε τη μοναρχία και έθεσε τις βάσεις για την εγκαθίδρυση της πρώτης Γαλλικής Δημοκρατίας, που ακολουθήθηκε σύντομα από την Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη. Η Διακήρυξη δηλώνει ότι πρέπει να εγγυώνται σε όλους τους πολίτες τα δικαιώματα «της ελευθερίας, της περιουσίας, της ασφάλειας και της αντίστασης κατά της καταπίεσης». Διατυπώνει την άποψη ότι η ανάγκη για την ύπαρξη νομοθεσίας προέρχεται από το γεγονός ότι «...η άσκηση των φυσικών δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου περιορίζεται μόνο από την εξασφάλιση ότι και τα άλλα μέλη της κοινωνίας απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων». Έτσι, η Διακήρυξη θεωρεί τον νόμο ως «έκφραση της γενικής θέλησης» που σκοπό έχει την προώθηση της ισότητας των δικαιωμάτων και την απαγόρευση «μόνο των πράξεων εκείνων οι οποίες είναι επιβλαβείς για την κοινωνία». Η Διακήρυξη μιλά για την ελευθερία εννοώντας την ελευθερία της θρησκείας, την ελευθερία του τύπου, και την ελευθερία από την παράλογη διακυβέρνηση (π.χ. βασανιστήρια, λογοκρισία).

Η Πρώτη Συνθήκη της Γενεύης(1864)

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Το 1864, δεκαέξι Ευρωπαϊκές χώρες και πολλές αμερικανικές Πολιτείες παρέστησαν σε μια συνέλευση στη Γενεύη, κατόπιν προσκλήσεως του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Συμβουλίου με πρωτοβουλία της Επιτροπής της Γενεύης. Η διπλωματική διάσκεψη έγινε με σκοπό την υιοθέτηση μιας συνθήκης για τη μεταχείριση των τραυματιών πολέμου. Οι κύριες αρχές που διατυπώθηκαν σ' αυτή τη Συνθήκη και διατηρήθηκαν από τις επόμενες Συνθήκες της Γενεύης προβλέπουν την υποχρέωση της παροχής περίθαλψης στο ασθενές και τραυματισμένο στρατιωτικό προσωπικό, με σεβασμό και χωρίς διακρίσεις, καθώς και την υιοθέτηση χαρακτηριστικής ένδειξης στις στολές του ιατρικού προσωπικού μεταφοράς και τον εξοπλισμό με το σήμα ενός κόκκινου σταυρού σε λευκό φόντο.

Τα Ηνωμένα Έθνη (1945)

Στο τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου οι πόλεις σε όλη την Ευρώπη και την Ασία κείτονταν ερειπωμένες. Εκατομμύρια άνθρωποι ήταν νεκροί, άστεγοι ή λιμοκτονούσαν. Τον Απρίλιο του 1945, εκπρόσωποι πενήντα χωρών συναντήθηκαν στο Σαν Φρανσίσκο γεμάτοι αισιοδοξία και ελπίδα. Σκοπός της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών, ήταν να σχεδιάσει ένα διεθνές σώμα για την προώθηση της ειρήνης και την αποτροπή μελλοντικών πολέμων. Τα ιδανικά του οργανισμού διατυπώθηκαν στο προοίμιο του προτεινόμενου χάρτη του: «Εμείς, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών, είμαστε αποφασισμένοι να σώσουμε τις μελλοντικές γενιές από τη μάστιγα του πολέμου, η οποία δυο φορές στο διάστημα της ζωής μας επέφερε ανείπωτη θλίψη στο ανθρώπινο γένος». Ο Χάρτης του νέου Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου 1945, μια ημερομηνία που γιορτάζεται έκτοτε κάθε χρόνο, ως η Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (1953)

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου τέθηκε σε ισχύ το 1953. Αποτελεί την πρώτη πράξη που προσδίδει περιεχόμενο σε ορισμένα από τα δικαιώματα που θεσπίζονται με την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τα καθιστά δεσμευτικά. Επιπροσθέτως, δημιουργείται προστατευτικός μηχανισμός στο Στρασβούργο με την αποστολή να εξετάζει τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των συμβαλλόμενων μερών προς τις υποχρεώσεις που αυτά έχουν αναλάβει βάσει της Σύμβασης. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται το 1959 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οποιοσδήποτε θεωρεί ότι έχουν παραβιαστεί τα δικαιώματά του από συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο. Το Δικαστήριο εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις περί παραβιάσεων και τα κράτη που καταδικάζονται είναι υποχρεωμένα να εκτελούν τις εν λόγω αποφάσεις.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
<http://www.echr.coe.int/pages/home.aspx?p=basictexts>